

Zuhair DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Klimaat

Beleidsnota 2019-2024

Context en kerncijfers

Zuhal

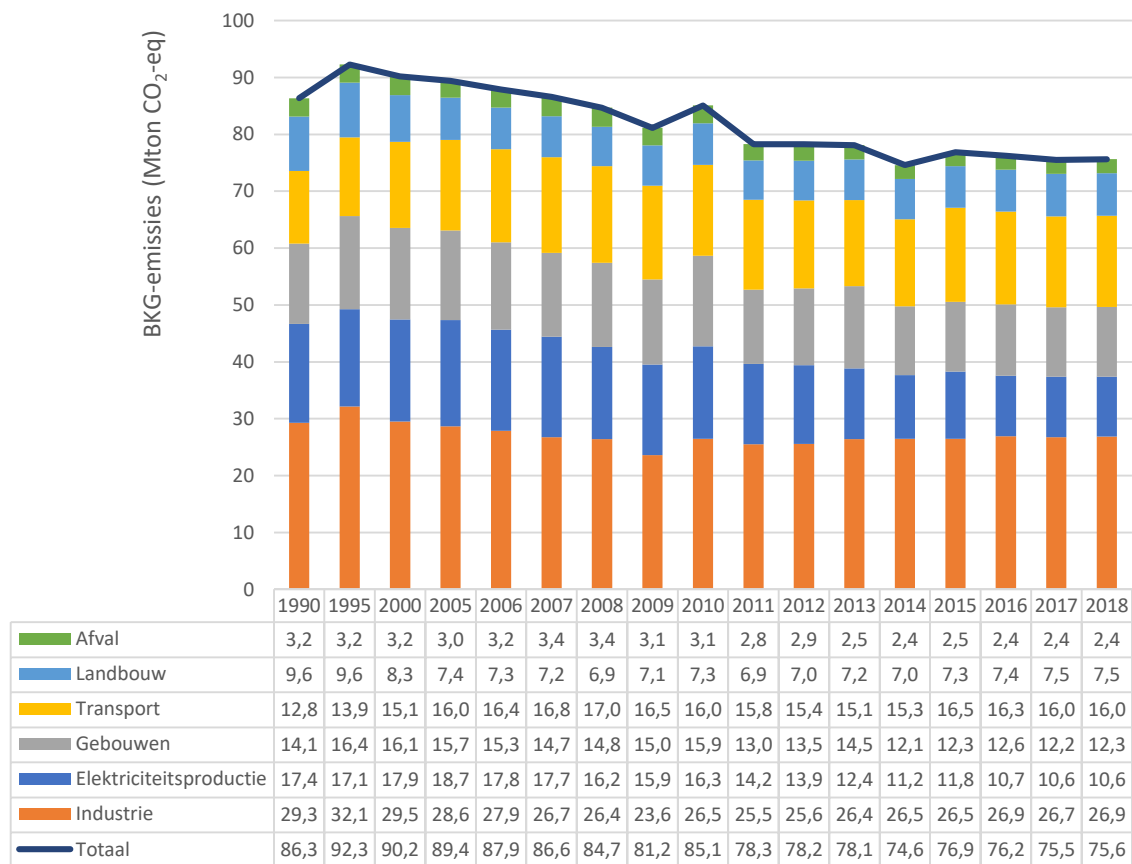
Context en kerncijfers

- ▶ **Klimaatverandering:** laatste decennia steeds meer door
 - extreme weerfenomenen
 - en zeespiegelstijging
- ▶ **VN-Klimaatpanel (IPCC):** onder alle scenario's versnelling van de opwarming in 21ste eeuw
- ▶ Vlaanderen vooral kwetsbaar omwille van
 - geografie
 - en sterke verstedelijking
- ▶ **We onderschrijven doelstellingen van klimaatakkoord van Parijs en schrijven ons in binnen Europese ambitie voor 2050**
- ▶ Daarom: Vlaanderen doet bijdrage aan internationaal afgesproken doelstellingen en zet stappen **naar een klimaatneutrale samenleving**

Zuhal

Context en kerncijfers

Evolutie totale broeikasgasemissies 1990-2018

→ Inwoners: +14%

→ BBP: +72%

Maar:

→ Totale emissies: -12%
(86,3 -> 75,6 Mton CO₂-eq)

Daling emissies:

- Elektriciteit (-39%)
- Gebouwen (-13%)
- Landbouw (-22%)
- Industrie (-8%)

Stijging emissies:

- Transport (+25%)

Zuhal

Context en kerncijfers

Niet-ETS broeikasgasemissies 2005-2018

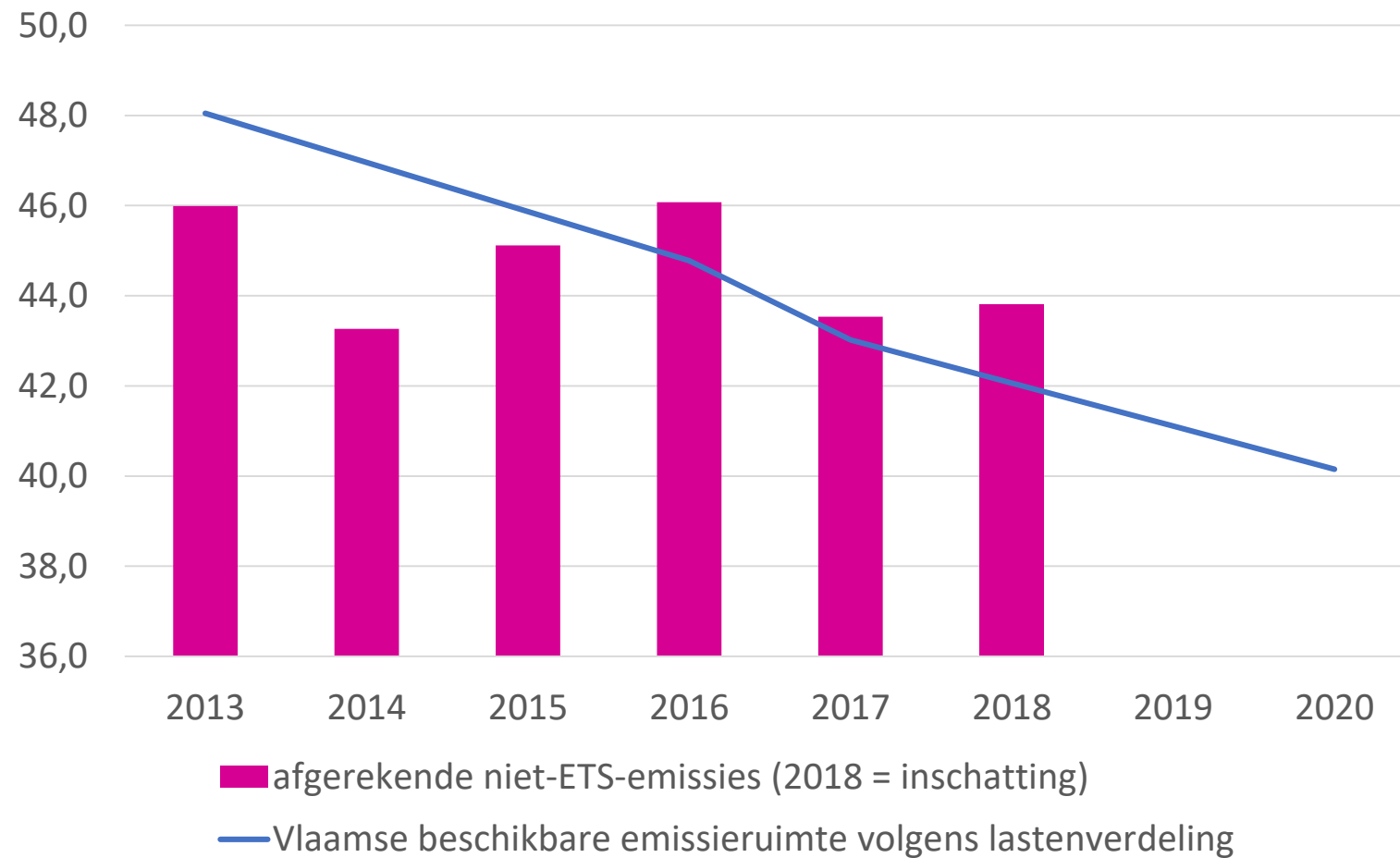
Sector	2005	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	Trend 2005-2018	Aandeel sector (2018)
Afval	2,8	2,4	2,3	2,3	2,2	2,3	2,2		 5%
Non-ETS Industrie	4,4	6,5	6,3	6,0	6,2	5,7	5,9		 14%
Gebouwen	15,7	14,4	12,0	12,2	12,5	12,2	12,2		 28%
Landbouw	7,4	7,2	7,0	7,3	7,4	7,5	7,5		 17%
Transport	15,8	15,0	15,3	16,4	16,3	15,9	16,0		 36%
Totaal	46,1	45,4	43,0	44,3	44,6	43,5	43,8	-5%	

*2018 = voorlopige raming

Zuhal

Context en kerncijfers

Vlaamse niet-ETS emissiebalans periode 2013-2020

2018 = voorlopige raming

Zuhal

Context en kerncijfers

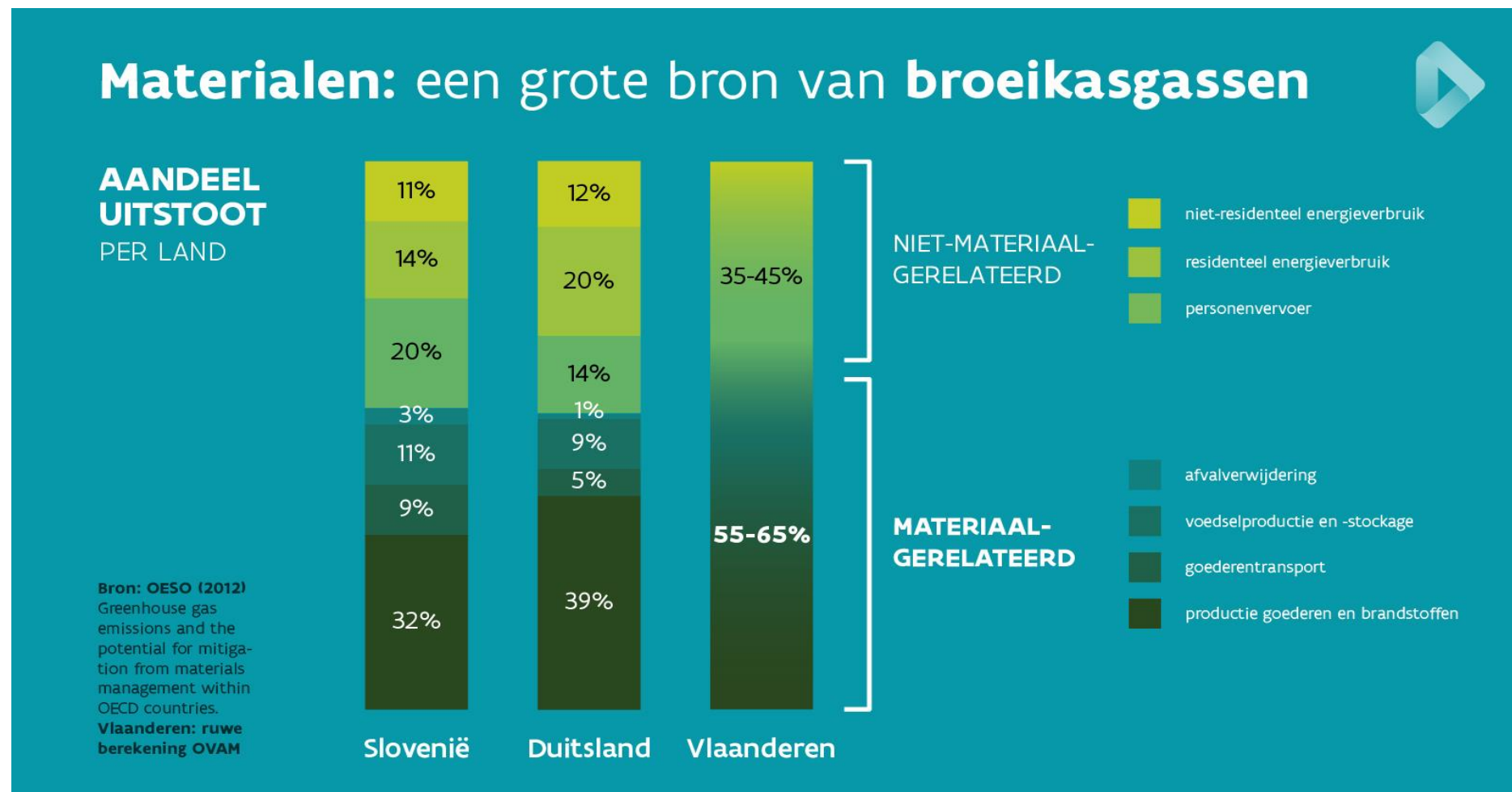
Vlaamse ETS broeikasgasemissies 2005-2018

Zuhal

Context en kerncijfers

Materiaalgerelateerde broeikasgasemissies

Zuhal

Zuhra

Eén van de grootste uitdagingen van onze tijd is ook een opportuniteit.

Zuhal

Eén van de grootste uitdagingen van onze tijd is ook een opportuniteit.

Vlaanderen naar
klimaatneutraliteit
én wereldwijde transitie helpen.

Zuhal

Eén van de grootste uitdagingen van onze tijd is ook een opportuniteit.

Vlaanderen naar
klimaatneutraliteit
én wereldwijde transitie helpen.

VERSNELLEN VAN INVESTERINGEN

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

ENERGIE-EFFICIËNTIE

CIRCULAIRE ECONOMIE

Zuhal

Eén van de grootste uitdagingen van onze tijd is ook een opportuniteit.

Vlaanderen naar
klimaatneutraliteit
én wereldwijde transitie helpen.

VERSNELLEN VAN INVESTERINGEN

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

ENERGIE-EFFICIËNTIE

CIRCULAIRE ECONOMIE

Geen ambitieuw klimaatbeleid
zonder
maatschappelijk draagvlak

SAMENWERKING TUSSEN IEDEREEN

BETAALBARE MAATREGELEN

CONCURRENTIEPOSITIE

Zuhal

Eén van de grootste uitdagingen van onze tijd is ook een opportuniteit.

Vlaanderen naar
klimaatneutraliteit
én wereldwijde transitie helpen.

VERSNELLEN VAN INVESTERINGEN

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

ENERGIE-EFFICIËNTIE

CIRCULAIRE ECONOMIE

Geen ambitieuw klimaatbeleid
zonder
maatschappelijk draagvlak

SAMENWERKING TUSSEN IEDEREEN

BETAALBARE MAATREGELEN

CONCURRENTIEPOSITIE

Beleidsnota

Klimaat

Zuhal

Eén van de grootste uitdagingen van onze tijd is ook een opportuniteit.

Vlaanderen naar
klimaatneutraliteit
én wereldwijde transitie helpen.

VERSNELLEN VAN INVESTERINGEN

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

ENERGIE-EFFICIËNTIE

CIRCULAIRE ECONOMIE

Geen ambitieuw klimaatbeleid
zonder
maatschappelijk draagvlak

SAMENWERKING TUSSEN IEDEREEN

BETAALBARE MAATREGELEN

CONCURRENTIEPOSITIE

Beleidsnota

Klimaat

Vlaams Adaptatieplan
opmaken + uitvoeren

Slagkrachtig Vlaams
Energie- en
Klimaatagentschap

VEKP + lange-
termijnstrategie

Vlaams
Klimaatfonds

Zuhal

Strategische doelstellingen

Zwhal

Strategische doelstellingen

- ▶ SD 1. VLAANDEREN OP WEG NAAR KLIMAATNEUTRALITEIT
- ▶ SD 2. AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030
- ▶ SD 3. EEN AMBITIEUS EN AFGESTEMD ENERGIE- EN KLIMAATBELEID
- ▶ SD 4. KLIMAATBELEID ONDERSTEUND VANUIT DE OMGEVINGSBELEIDSVELDEN

Zuhal

SD1 Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

We werken constructief mee aan de verdere uitbouw van het Europese en internationale klimaatbeleid

- Europese klimaatambities op middellange (2030) en lange termijn (2050)
- Voluit voor het effectief realiseren van de afgesproken doelstellingen
- Maatregelen op EU-niveau: level playing field verzekeren
- Realistische aanpak bij Europese Green Deal
- Omzetting en toepassing van Europese klimaatregels met als principe “No Gold Plating”

Zuhal

SD1 Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

Wat wil Vlaanderen doen?

- Beplemen dat alle partijen onder Akkoord van Parijs ambitieuze bijdragen leveren om kloof te dichten.
- Steun geven aan haalbare, betaalbare en bottom-up verhoging van Europese BKG-reductiedoelstelling 2030:
 - o.b.v. evaluatie bijkomende inspanningen andere grote handelsblokken
 - kostenefficiënt verdeeld over lidstaten
 - internationale flexibiliteit toegelaten
 - voor zover energiefactuur burgers en ondernemingen niet verhoogt
- Pleiten voor strengere normen voor internationale scheepvaart en luchtvaart.
- Strategie uitwerken om vergroeningstechnologieën en -expertise te exporteren naar andere regio's.
- Bewaken dat geen koolstof “weglekt” naar regio's buiten EU met minder strenge klimaatregels.

Zuhal

SD1 Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

We werken een langetermijnstrategie 2050 uit.

- Streven naar **daling van de uitstoot** met minstens 80% in Vlaanderen tegen 2050
- **Ambitie** om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit
- Vlaanderen werkt aan **eigen omslag** naar klimaatneutrale samenleving
 - met duurzame economische groei
 - en realistisch transitiepad voor burgers
- Tegen eind 2019: **lange termijn** klimaatstrategie 2050.

Zuhal

SD1 Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

We stemmen ons beleid af op de Vlaamse langetermijnstrategie

- Doorwerking van Vlaamse langetermijnstrategie **in alle beleidsdomeinen**
- **Periodieke actualisatie** van langetermijnstrategie waar nodig in lijn met Europese bepalingen
- 2020: **Vlaams industrieel transitiekader:**
 - Bijdrage industrie aan transitie naar klimaatneutrale samenleving
 - VR: ondersteunend flankerend beleid

Zuhal

SD1 Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

We nemen onmiddellijk maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering

- We maken Vlaams Adaptatieplan op en starten onmiddellijk met uitvoering:
 - **Omvattende, geïntegreerde aanpak** over verschillende sectoren heen
 - **Synergieën tussen adaptatie en mitigatie** en met andere beleidsdoelen maximaliseren
 - **Elk Vlaams beleidsdomein** laat adaptatiemaatregelen maximaal doorwerken in beleid

Zuhra

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Vlaams Energie- en Klimaatplan

- Finaliseren
 - Met aanbevelingen COM, Klimaatpanel, middenveld...
- Operationaliseren:
 - Omzetten in concreet beleid door alle ministers
 - Opvolgen vooropgestelde doelstellingen en bijsturen
 - Flexibiliteit om bij te sturen met bijkomende reducties

Zuhal

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Optimaliseren Vlaams Klimaatfonds

- Fonds gevoed met inkomsten uit veiling van emissierechten
- Financiering van uitgaven voor:
 - Compensatie voor indirecte carbon leakage
 - Internationale klimaatfinanciering: voorkeur projecten met Vlaamse ondernemingen
 - Investerings in natuur en bos als klimaatbuffers
 - BKG-reductiemaatregelen → **Principe van cofinanciering!**
- Conservatieve inschatting ruimte nieuwe beleid: **347,7 miljoen euro** over hele regeerperiode

Zuhal

SD2 Ambitieuze en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Shift naar duurzame gebouwenverwarming

- Hele scala aan maatregelen bij beleidsnota Energie
- Versnellen evolutie naar klimaatneutraal gebouwenpark (door brede mix aan stimulansen en normen, in combinatie met ondersteuning en begeleiding)
- Sterkere inzet op verhoging van renovatiegraad van niet-residentiële gebouwen (onder meer door verplichte grondige energetische renovatie)
- Samenwerking met bouw-, energie- en financiële sector
- Vlaamse Overheid geeft goede voorbeeld

Zuhal

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Verminderen uitstoot transportsector

Doorgedreven drieledige aanpak:

1. Duurzame **ruimtelijke inrichting**
2. Verdere **afvlakking groei** gemotoriseerd verkeer én ambitieuze modal shift via stimuli, nauwe opvolging en bijsturing
3. Ingrijpende **vergroening voertuigen**: vanaf 2030 alle nieuwe personenwagens koolstofarm (minstens helft emissievrij)

Zuhal

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Verminderen uitstoot transportsector: specifieke maatregelen

- **Verkeersfiscaliteit**: vergroenen wagenpark zonder belastingdruk te verhogen
- **Investeren in alternatieven**, stimuleren multimodaliteit, spoor+waterweg
- **Optimalisatie kilometerheffing vrachtwagens**
- Pakketdiensten (onlinewinkels) verduurzamen: vanaf 2025 in stadskernen emissieloze beleving
- Vragen aan federale overheid:
 - Bedrijfswagens versneld vergroenen
 - 14% biofuels in 2030
- Dienstvoertuigen: -40% CO₂ tegen 2030
- **Alle nieuwe aankoopprocedures** bussen zero-emissie, in 2025 stadscentra emissievrij, voor 2035 alle bussen emissievrij

Zuhal

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Ondersteunen + begeleiden transitie CO₂-arme industrie

- beleidsnota Energie beschrijft de energie-gerelateerde maatregelen
- Versnelde reductie van niet-energetische emissies
- Onderzoek en innovatie stimuleren (maximaal met Europese middelen)
 - Moonshot Vlaanderen CO₂-neutraal
 - Ondersteunen uitbouw Carbon Capture & Storage/Usage
 - Europese koploper worden in waterstof
 - CO₂-backbone voor opslag, transport en gebruik van CO₂
 - Strategie voor export van Vlaamse vergroeningstechnologie

Zuhal

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Verlagen klimaatimpact Vlaamse land-en tuinbouw

- Vlaamse invulling GLB voorziet maatregelen en instrumenten om klimaatdoelstelling te realiseren
- VLIF wordt toekomstgericht ondernemersfonds
- Energie-efficiëntie en groene warmte
- Green deal/convenant om enterische emissies te reduceren

Koolstofvoetafdruk Vlaamse consumptie verlagen

Circulaire economie stimuleren o.a. via inzichten uit
gedragswetenschappen

Zuhal

SD2 Ambitieuus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Geen netto-koolstofverlies Vlaamse bodems

Landbouwbodems: koolstofverlies sterk terugdringen

Natuur en bos:

- Vrijwaren bestaande bossen en snelle boscompensatie
- 10.000 extra ha bos (4000 ha deze legislatuur)
- 20.000 extra ha natuur deze legislatuur

Besturen en burgers sensibiliseren: tuinen, bermen, parken...

Zuhal

SD3 Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid

Governance van Energie –en Klimaatbeleid

- Opstellen afsprakenkader
- slagkrachtig Vlaams energie- en klimaatagentschap
- Goede monitoring en rapportering van het energie- en klimaatbeleid
- Meer onderbouwing en datagedreven energie- en klimaatbeleid
- Betrokkenheid belanghebbenden
- Ondersteuning lokale besturen

Zuhal

SD4 Afstemming omgeving en klimaat

Maatregelen Omgeving relevant voor Klimaat

- Zowel verminderen oorzaken klimaatverandering als adaptatie aan klimaatverandering
- Eventuele **cofinanciering** vanuit Klimaatfonds in functie van bijdrage aan doelstellingen
- **Samenvatting** van maatregelen, meer detail in beleidsnota Omgeving

Zuhra

SD4 Afstemming omgeving en klimaat

Meer natuur en biodiversiteit tegen klimaatverandering in ISE Natuur en biodiversiteit

o.a. win-win tussen natuurherstel, klimaatbuffering en waterbeheersing

Mitigerende klimaatmaatregelen in ISE Lucht

o.a. BRV, bouwshift, circulair voedselbeleid, LEZ en ULEZ,...

Klimaat en circulaire samenleving in ISE Afval en materialen

o.a. aanmoedigen circulair bouwen, minder wegwerpproducten,...

Klimaatadaptatie wordt een leidend principe binnen het integraal waterbeleid in ISE Water

o.a. Uitwerking strategisch plan waterbevoorrading

Zuhal

**Bedankt voor uw
aandacht.**

Zuhal